

Kupní smlouva

Notifikační povinnost kupujícího podle § 435 odst. 1 obch. zák. se vztahuje jen k těm poznatkům, které se kupující o uplatněném právu třetí osoby a tedy též o této třetí osobě (o její identitě) v době vymezené lhůtou „bez zbytečného odkladu“ při poctivém postupu dozvěděl. Po takto provedené notifikaci je již na prodávajícím, aby zjišťoval další potřebné informace a případně se dotazoval na podrobnosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 32 Cdo 3371/2017-246, ze dne 26.9.2018)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně G. S., zastoupené JUDr. K.K., Ph.D., advokátkou se sídlem v P., proti žalovanému P. P., podnikateli se sídlem v T.n.S., zastoupenému Mgr. J.L., advokátem se sídlem v P., o zaplacení částky 299 900 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Benešově pod sp. zn. 8 C 243/2014, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 5. 2016, č. j. 21 Co 101/2016-178, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

V souzené věci se žalobkyně po žalovaném domáhala zaplacení částky 299 900 Kč se zákonným úrokem z prodlení z titulu bezdůvodného obohacení, k němuž mělo dojít tak, že jako kupující odstoupila od kupní smlouvy uzavřené s žalovaným z důvodu právní vady prodaného zboží. Žalovaný v rámci své procesní obrany namítal, že k odstoupení od smlouvy nedošlo po právu, zejména proto, že mu právní vada nebyla řádně oznámena.

Okresní soud v Benešově rozsudkem ze dne 25. 11. 2015, č. j. 116 C 20/2015-78, uložil žalovanému zaplatit žalobkyni částku 299 900 Kč s 8,05% ročním úrokem z prodlení od 16. 8. 2014 do zaplacení a rozhodl o nákladech řízení.

Krajský soud v Praze k odvolání žalovaného v záhlaví označeným rozhodnutím rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a přiznal žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými i právními závěry soudu prvního stupně. Vyšel ze zjištění, že mezi účastníky byla dne 11. 4. 2013 uzavřena kupní smlouva, vůlí stran podrobená režimu zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, zrušeného ke dni 1. 1. 2014 (dále též jen „obch. zák.“), jejímž předmětem byl osobní automobil a kupní cena činila 299 900 Kč. V článku II odst. 3 smlouvy prodávající prohlásil, že mu nejsou známy žádné skutečnosti, jež by ho v dispozici s prodáváním vozidlem jakkoliv omezovaly, a že vozidlo dle jeho vědomí nemá žádné právní vady, jež by bránily uzavření této smlouvy nebo v budoucnu omezovaly kupujícího ve volné dispozici s vozidlem. V článku VI bylo ujednáno, že prodávající odpovídá za vady vozidla v rozsahu stanoveném v § 422 a násl. obch. zák. a kupující je oprávněn a povinen své nároky z odpovědnosti za vady vozidla uplatnit písemně nebo osobně v provozovně prodávajícího, a to bezodkladně poté, kdy vadu zjistil, resp. při vynaložení odborné péče zjistit mohl. Dne 15. 5. 2014 Policie České republiky (dále též jen „Policie ČR“ nebo „policie“) žalobkyni sdělila, že vozidlo je evidováno jako kradené v S. informačním systému (dále též jen „SIS“), přičemž bylo jako kradené nahlášeno v Itálii. Žalovaná byla vyzvána k vydání vozidla s odůvodněním, že na základě zjištěných okolností lze důvodně očekávat, že o jeho zajištění nebo předání požádá cizí stát. Usnesením Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 13. 7. 2015, č. j. 10 Sd 11/2014-33, bylo ve věci návrhu na uložení předmětného vozidla od složitele Policie ČR pro příjemce

společnost Fineco Leasing SpA Compeny, Italská republika, za účasti žalobkyně jako přihlašovatelky, rozhodnuto, že soud vydává předmět úschovy uvedené leasingové společnosti. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že vozidlo bylo dáno do úschovy soudu a příjemce požádal o jeho vydání, s čímž další osoba původně se domáhající vydání předmětu úschovy (žalobkyně) souhlasila. Žalobkyně vytkla vady nejprve při osobní schůzce, kde žalovaného řádně a včas informovala, že právo k předmětu prodeje uplatnila třetí osoba, a následně odstoupila od smlouvy písemně. Vozidlo bylo vydáno do Itálie osobě, která uplatňovala právo k vozidlu.

Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že převedl-li žalovaný na žalobkyni vozidlo, které bylo zatíženo vlastnickým právem třetí osoby, mělo toto vozidlo právní vadu ve smyslu § 433 obch. zák. a žalobkyni vzniklo právo na odstoupení od kupní smlouvy podle § 436 odst. 1 obch. zák. Dovodil, že žalobkyně splnila svou notifikační povinnost, neboť žalovanému vytkla zcela konkrétní právní vady zakoupeného vozidla, když jej nejprve ústně v provozovně, později přípisem své právní zástupkyně ze dne 14. 7. 2014 o vadě i nároku na odstoupení informovala. Pokud mu zároveň sdělila, že jí bylo vozidlo odebráno policií, neboť je evidováno jako kradené v SIS, není podstatné, že v té době neuvedla přesné označení třetí osoby, která své právo k vozidlu uplatňovala. Námitce žalovaného, že o právní vadu nešlo, neboť žalobkyně nabyla vlastnictví podle § 446 obch. zák., odvolací soud nepřisvědčil, neboť se shodl se soudem prvního stupně v názoru, že nabytí vlastnictví podle § 446 obch. zák. nevyklučuje použití ustanovení § 433 obch. zák. Uzavřel, že žalobkyně od kupní smlouvy odstoupila po právu.

Rozsudek odvolacího soudu napadl žalovaný dovoláním, výslovně v obou jeho výrocích, podle obsahu dovolání však jen ve výroku o věci samé. Splnění předpokladů přípustnosti dovolání spatřuje v tom, že rozsudek odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud explicitně vyřešena, totiž „zda jde o řádnou notifikaci právních vad spočívajících v tom, že věc je zatížena právem třetí osoby, není-li kupujícím uvedeno, kdo přesně je touto třetí osobou.“

V rámci vymezení dovolacího důvodu dovolatel brojí proti závěru odvolacího soudu o řádnosti notifikace právní vady a tím i oprávněnosti následného odstoupení od smlouvy. Podle jeho názoru není dostačující, jestliže žalobkyně pouze sdělila, že vozidlo bylo zajištěno policií s tím, že je evidováno v SIS jako odcizené, aniž uvedla, která konkrétní osoba právo na vydání předmětného vozidla uplatňuje a jaká je povaha tohoto práva. Má za to, že pouhá skutečnost, že vozidlo je evidováno v SIS jako odcizené, nemůže znamenat, že třetí osoba uplatňuje vlastnické právo k věci, a stejně tak samotný fakt, že vozidlo bylo zadrženo policií, nemůže představovat důkaz o existenci právní vady věci. Domnívá se především, že právní vada nemůže být spojena s pouhým podezřením na existenci nějakého práva nějaké blíže neidentifikované třetí osoby; samotný fakt, že vozidlo bylo zadrženo policií, nemůže představovat důkaz o existenci právní vady věci. Prosazuje též názor, že řádná notifikace předpokládá, že prodávajícímu bude sdělena konkrétní třetí osoba, která uplatňuje práva k prodané věci, aby prodávající měl šanci prezentovat vůči takové osobě obranu vlastnického práva kupujícího, který od něj věc nabyl.

Dovolatel navrhuje, aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně se k dovolání nevyjádřila.

Se zřetelem k době vydání napadeného rozhodnutí odvolacího soudu se uplatní pro dovolací řízení - v souladu s bodem 2 článku II, části první, přechodných ustanovení zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a s bodem 2 článku II, části první, přechodných ustanovení zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým

se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - občanský soudní řád ve znění účinném od 1. 1. 2014 do 29. 9. 2017 (dále též jen „o. s. ř.“).

Po zjištění, že dovolání bylo podáno ve lhůtě stanovené v § 240 odst. 1 o. s. ř. oprávněnou osobou při splnění podmínky povinného zastoupení (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), se Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání, neboť dovoláním lze napadnout pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu jen za předpokladu, že to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Podle § 237 o. s. ř. je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem posouzena jinak.

Nejvyšší soud shledal dovolání přípustným pro řešení dovolatelem otevřené otázky, zda je pro řádnou notifikaci právní vady podle § 435 odst. 1 obch. zák. nezbytné uvést, která konkrétní osoba uplatňuje právo k věci, neboť jde o otázku, která v jeho rozhodování nebyla dosud vyřešena.

Podle § 411 obch. zák. prodávající je povinen kupujícímu dodat zboží, předat doklady, které se ke zboží vztahují, a umožnit kupujícímu nabýt vlastnického práva ke zboží v souladu se smlouvou a tímto zákonem.

Ustanovení § 420 obch. zák. stanoví, že prodávající je povinen dodat zboží v množství, jakosti a provedení, jež určuje smlouva, a musí je zabalit nebo opatřit pro přepravu způsobem stanoveným ve smlouvě (odstavec 1). Neurčuje-li smlouva jakost nebo provedení zboží, je prodávající povinen dodat zboží v jakosti a provedení, jež se hodí pro účel stanovený ve smlouvě, nebo není-li tento účel ve smlouvě stanoven, pro účel, k němuž se takové zboží zpravidla užívá (odstavec 2).

Podle § 422 odst. 1 věty první obch. zák. poruší-li prodávající povinnosti stanovené v § 420, má zboží vady.

Podle § 425 odst. 1 věty první obch. zák. prodávající odpovídá za vadu, kterou má zboží v okamžiku, kdy přechází nebezpečí škody na zboží na kupujícího, i když se vada stane zjevnou až po této době.

Ustanovení 428 odst. 1 věty první obch. zák. stanoví, že právo kupujícího z vad zboží nemůže být přiznáno v soudním řízení, jestliže kupující nepodaří zprávu prodávajícímu o vadách zboží bez zbytečného odkladu poté, kdy a) kupující vady zjistil, b) kupující při vynaložení odborné péče měl vady zjistit při prohlídce, kterou je povinen uskutečnit podle § 427 odst. 1 a 2, nebo c) vady mohly být zjištěny později při vynaložení odborné péče, nejpozději však do dvou let od doby dodání zboží, popřípadě od dojití zboží do místa určení stanoveného ve smlouvě.

Podle § 433 odst. 1 obch. zák. má zboží právní vady, jestliže prodané zboží je zatíženo právem třetí osoby, ledaže kupující s tímto omezením projevil souhlas.

Podle § 435 obch. zák. uplatnění práva uvedeného v § 433 třetí osobou s uvedením jeho povahy je kupující povinen oznámit prodávajícímu bez zbytečného odkladu poté, kdy se o něm dověděl (odstavec 1). Práva kupujícího z právních vad zboží nemohou být přiznána v soudním řízení, jestliže kupující nesplní povinnost stanovenou v odstavci 1 a prodávající v soudním řízení namítne nesplnění této povinnosti kupujícím (odstavec 2). Tyto účinky nenastávají, jestliže prodávající o uplatnění práva

třetí osobou věděl v době, kdy se o něm dověděl kupující (odstavec 3). Pro nároky kupujícího z právních vad zboží platí ustanovení § 436 až 441 (odstavec 4).

Podle § 34a zákona č. [273/2008](#) Sb., o policii České republiky (dále též jen jako „zákon o policii“) policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání věci, pokud lze na základě zjištěných skutečností důvodně předpokládat, že o zajištění nebo předání takové věci požádá cizí stát (odstavec 1). Po předchozí marné výzvě k vydání věci policista oprávněn tuto věc odejmout (odstavec 2).

Dovolání není důvodné.

Dovolatel spatřuje nesprávnost právních závěrů odvolacího soudu ve více aspektech, leč přípustnost dovolání vymezil pouze ve vztahu k jednomu z nich, totiž k řešení otázky, zda je označení konkrétní třetí osoby, která uplatňuje právo k prodanému zboží, obligatorní náležitostí notifikace právní vady, a jen v tomto rozsahu je tudíž správnost právního posouzení odvolacího soudu otevřena dovolacímu přezkumu.

Jak správně dovozuje dovolatel, účelem notifikační povinnosti stanovené v § 435 odst. 1 obch. zák. je umožnit prodávajícímu, aby mohl vůči třetí osobě uplatňující práva k prodanému zboží včas podniknout potřebné kroky, jsou-li nějaké k dispozici, tj. aby mohl např. vůči ní uplatnit námitky, požadovat odstranění právní vady či alespoň žádat vysvětlení a další informace.

Při úvaze o tom, jaké údaje musí kupující prodávajícímu oznámit, aby splnil svou notifikační povinnost stran právních vad, je třeba vzít na zřetel právní postavení smluvních stran v závazkovém vztahu založeném kupní smlouvou. Je povinností prodávajícího, aby zajistil kupujícímu předmět koupě bez vad a umožnil mu nabytí vlastnického práva v plném rozsahu a ničím nerušenou držbu (§ 411 a § 420 obch. zák.). Za vady zboží odpovídá bez ohledu na to, zda o nich ví (§ 425 odst. 1 obch. zák.), což platí stejně tak pro vady právní, jako pro vady faktické. Je to tudíž prodávající, na něhož jsou alokována příslušná rizika vyplývající z vad zboží, za které podle § 422 a § 433 obch. zák. ve spojení s § 425 obch. zák. odpovídá. Ustanovení § 435 odst. 1 obch. zák. ukládající kupujícímu notifikační povinnost proto nelze vykládat extenzivně v jeho neprospěch. Kupující není povinen být při řešení právních vad proaktivní. V důsledku porušení povinnosti prodávajícího dodat zboží bez vad by neměl být nadměrně zatěžován; nelze na něj přenášet povinnosti, které v závazkovém vztahu z kupní smlouvy tíží prodávajícího.

Povinnost kupujícího informovat prodávajícího o uplatnění práva k předmětu prodeje třetí osobou se tudíž vztahuje vždy k těm informacím, které kupující v rozhodné době vymezené lhůtou „bez zbytečného odkladu“ má, respektive má mít, nepostupuje-li protiprávně či nepoctivě. Jeho notifikační povinnost se omezuje právě jen na ty poznatky, které se o právní vadě při poctivém postupu dozvěděl. Z ustanovení § 435 obch. zák. (nejen z jeho dikce, ale též z jeho účelu) ani z jiného zákonného ustanovení nevyplývá požadavek, aby kupující postupoval iniciativně a vyvíjel vlastní aktivity k zjištění bližších informací oproti těm, kterých se mu v uvedené rozhodné době dostalo, za účelem jejich předání prodávajícímu.

Pro správnost tohoto názoru svědčí též skutečnost, že oproti reklamaci faktických vad v § 428 odst. 1 b) a c) obch. zák. akcentuje právní úprava notifikace právních vad v § 435 odst. 1 in fine obch. zák. silněji subjektivní přístup (byť primárně ve vztahu k reklamačním lhůtám). Legislativce zřetelně deklaruje, že podstatná je při notifikaci právní vady vědomost (sic!) kupujícího, nikoliv objektivizovaný předpoklad toho, co kupující vědět měl či mohl, případně musel, jak je tomu v § 428 odst. 1 obch. zák. Oproti faktickým vadám se vychází nikoliv z toho, co při odborné péči vědět měl, nýbrž z toho, co skutečně věděl. Je tomu tak zjevně proto, že právní vady mají z pohledu vědomosti kupujícího jinou povahu než vady věcné: věcné vady se projeví v tom, že věc neodpovídá sjednanému

množství, jakosti či provedení (§ 420 odst. 1 obch. zák.), a poznatek o tom si kupující učiní (či učinit mohl a měl) sám, zpravidla při prohlídce, kterou je povinen uskutečnit podle § 427 odst. 1 a 2 obch. zák., zatímco právní vady se projeví (zpravidla) jen tak, že třetí osoba uplatní právo k věci. Tam je pak kupující odkázán na informace (jejich rozsah), které v té souvislosti dostane. Též rozdíl v právním režimu uplatnění vad faktických a vad právních tedy podporuje závěr, že notifikace právních vad vyžaduje toliko uvedení těch informací, které poctivý kupující skutečně měl v rozhodné době k dispozici.

Lze tedy uzavřít, že notifikační povinnost kupujícího podle § 435 odst. 1 obch. zák. se vztahuje jen k těm poznatkům, které se kupující o uplatněném právu třetí osoby a tedy též o této třetí osobě (o její identitě) v době vymezené lhůtou „bez zbytečného odkladu“ při poctivém postupu dozvěděl.

Po takto provedené notifikaci je již na prodávajícím, aby zjišťoval další potřebné informace a případně se dotazoval na podrobnosti. Z principu poctivosti v právním styku, zejména jde-li právě o účastníky závazkového vztahu, jako je tomu v souzené věci, přitom vyplývá povinnost kupujícího na tyto dotazy vstřícně reagovat, nepředstavuje-li to pro něho neadekvátní zátěž. Jestliže by se jméno třetí osoby, která právo ke zboží uplatňuje, kupující dozvěděl později, zásadně by měl tuto informaci prodávajícímu sdělit, lze-li mít důvodně za to, že prodávající tuto informaci prozatím nemá. Právní následky odlišného postupu kupujícího by však již nespočívaly v podmíněné ztrátě soudní vynutitelnosti práv z odpovědnosti za vady podle § 435 odst. 2 obch. zák. (v jejich promlčení).

Kdyby osobou uplatňující právo k prodanému zboží byl jeho původní vlastník, takto by se na kupujícího přímo obrátil a takto se mu se svým nárokem i prezentoval, zahrnovala by notifikační povinnost ve smyslu § 435 odst. 1 obch. zák. nepochybně též informaci o identitě této osoby (jestliže byla kupujícímu sdělena, případně by mu musela být z provedené komunikace zřejmá). Jestliže se však v poměrech souzené věci žalobkyně jako kupující od policie dozvěděla pouze to, že vozidlo je evidováno v SIS, že bylo odcizeno v Itálii a že bude vydáno zpět do Itálie, její notifikační povinnost se vztahovala pouze k těmto informacím. I to plně vyhovuje povinnosti oznámit, „že třetí osoba uplatňuje právo“ ke zboží, jak je zakotvena v § 435 odst. 1 obch. zák. To, že se později (nezjištěno kdy) dozvěděla konkrétní název třetí osoby, italské leasingové společnosti, nic nemění na tom, že práva z vadného plnění jí zůstala zachována. Lze k tomu dodat, že povaha práva uplatněného třetí osobou jasně plyne ze sdělené informace, že vozidlo bylo „kradené“. Aniž by žalobkyně musela explicitně uvést sousloví „vlastnické právo“, je nepochybné, že v případě odcizeného předmětu šlo právě o právo vlastnické.

Protože v mezích, v nichž bylo dovolání shledáno přípustným, je rozsudek odvolacího soudu z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správný a dovoláním neuplatněné vady řízení, k nimž u přípustného dovolání dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti (srov. § 242 odst. 3 větu druhou o. s. ř.), se ve vztahu k závěrům odvolacího soudu otevřeným dovolacímú přezkumu ze spisu nepodávají, Nejvyšší soud dovolání podle § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Nezbytná cesta](#)

- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)